

СИЛАБУС ДИСЦИПЛІНИ «Основи наукових досліджень»

Ступінь вищої освіти - Бакалавр

Спеціальність **281 Публічне управління та адміністрування**

Освітня програма “Публічне управління та адміністрування”

Рік навчання 3, семестр 5

Форма навчання денна

Кількість кредитів ЄКТС 4

(120 год), у т.ч.:

лекції – 15 год;

практичні заняття – 15 год;

самостійна робота – 90 год;

форма контролю: екзамен

Мова викладання українська

Лектор курсу

доцент кафедри публічного управління, менеджменту
інноваційної діяльності та дорадництва, д. держ.упр, доцент
Грищенко Ірина Миколаївна

Контактна інформація
лектора (e-mail)

gryshchenkoiryna@nubip.edu.ua

Сторінка курсу в eLearn

<https://elearn.nubip.edu.ua/course/view.php?id=495>

ОПИС ДИСЦИПЛІНИ

Мета вивчення дисципліни «Основи наукових досліджень» – оволодіння здобувачами першого (бакалаврського) рівня вищої освіти знаннями основних методів, методики та технології наукового пізнання й застосування цих знань в процесі навчання для підготовки кваліфікаційної бакалаврської роботи і, в подальшому, у практичній діяльності в органах публічної влади для розв’язання складних спеціалізованих завдань та практичних проблем у сфері публічного управління та адміністрування.

Завдання навчальної дисципліни «Основи наукових досліджень» полягає у формуванні у здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти теоретичних знань і практичних навичок із застосування основ наукових досліджень під час навчання та практичної діяльності в органах публічної влади.

Програмні результати навчання:

ПРН 11. Уміти здійснювати пошук та узагальнення інформації, робити висновки і формулювати рекомендації в межах своєї компетенції.

ПРН 13. Використовувати методи аналізу та оцінювання програм сталого розвитку.

Набуття компетентностей:

Інтегральна компетентність (ІК): здатність розв’язувати складні спеціалізовані завдання та практичні проблеми в сфері публічного управління та адміністрування або в процесі навчання, що передбачає застосування теорій та наукових методів управління і характеризується комплексністю і невизначеністю умов.

Загальні компетентності (ЗК):

- ЗК 1. Здатність вчитися та оволодівати сучасними знаннями.
- ЗК 4. Здатність бути критичним і самокритичним.
- ЗК 6. Здатність працювати в команді.
- ЗК 8. Вміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.
- ЗК 9. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.
- ЗК 10. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.
- ЗК 12. Навички міжособистісної взаємодії.

Спеціальні (фахові) компетентності (СК):

- СК 2. Здатність забезпечувати належний рівень вироблення та використання управлінських продуктів, послуг чи процесів.
- СК 9. Здатність впроваджувати інноваційні технології.
- СК 10. Здатність до дослідницької та пошукової діяльності в сфері публічного управління та адміністрування.
- СК 11. Здатність у складі робочої групи проводити прикладні дослідження в сфері публічного управління та адміністрування.

Формат вивчення навчальної дисципліни

Змішаний (Blended Learning) – вивчення навчальної дисципліни передбачає поєднання традиційних форм аудиторного навчання з елементами електронного навчання, в якому використовуються спеціальні інформаційні технології (відео-, інтерактивні елементи, онлайн консультування тощо).

Технічне забезпечення /обладнання

При засвоєнні дисципліни використовуються сучасне інформаційно-комунікаційне обладнання, інформаційні ресурси та програмні продукти, що застосовуються в діяльності органів публічної влади, а для комунікації з викладачем – мобільний телефон та/або комп'ютерна техніка із виходом в глобальну мережу.

СТРУКТУРА КУРСУ

Тема	Години (лекції/ практичні)	Результати навчання	Завдання	Оцінювання
V семестр				
Змістовий модуль 1. Основи наукових досліджень				
Тема 1. Сутність наукового пізнання та методів наукового дослідження	2/2	Знати: сутність наукового пізнання; засоби, методи і прийоми наукового дослідження, завдяки яким суб'єкт наукового пізнання отримує нові знання про реальну дійсність; знати відмінність між практичними, теоретичними і пізнавальними цілями наукового пізнання; поняття наукової (практичної) проблеми; поняття «усвідомленого незнання»; поняття методів та технології наукової діяльності.	Для самостійної роботи: 1) опрацювати навчальні матеріали на електронному курсі e-Learn 2) підготувати відповіді на питання самоконтролю набутих знань	10
		Вміти: здійснювати пошук та узагальнення інформації з різних джерел, робити висновки і формулювати рекомендації в межах своєї компетенції;	Для практичної роботи підготувати публічний виступ з	20

Тема	Години (лекції/ практичні)	Результати навчання	Завдання	Оцінювання
		розвивати здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями; працювати у команді; виявляти, ставити і вирішувати проблеми.	обґрунтуванням актуальної наукової чи практичної проблеми, що має суспільне значення і потребує вирішення	
Тема 2. Найсуттєвіші особливості й ознаки методів наукових досліджень і їх застосування на різних рівнях наукового пізнання	2/2	Знати: емпіричні та теоретичні, фундаментальні та прикладні методи наукового пізнання; загальнофілософські, загальнонаукові (<i>системний, структурно-функціональний</i>), спеціально-наукові, дисциплінарні та міждисциплінарні методи; сукупність специфічних ознак застосування системного підходу через системний аналіз.	Для самостійної роботи: опрацювати навчальні матеріали, розміщені на електронному курсі e-Learn та підготувати відповіді на 10 запитань для самоконтролю	20
		Вміти: застосовувати методи наукового пізнання; застосовувати системний підхід до окреслення суспільно значимої проблеми; використовувати системний аналіз для виявлення актуальних проблем; взаємодіяти у команді під час роботи над узагальненням інформації з різних джерел, для виявлення актуальної суспільної проблеми та розуміння нагальності цієї проблеми для різних груп зацікавлених сторін.	Для практичної роботи поділитися на 2 команди і підготувати публічний виступ та презентацію щодо виявлення актуальної суспільної проблеми через застосування системного підходу та шляхом застосування системного аналізу проаналізувати зацікавленість різних груп стейкхолдерів у вирішенні цієї проблеми	20
			Поточний модульний контроль	30
Всього за змістовний модуль 1				100
Змістовний модуль 2. Методика написання кваліфікаційної роботи				
Тема 3. Методика дослідження як сукупність прийомів і способів дослідження	3/2	Знати: поняття методики дослідження як сукупності прийомів і способів дослідження, включаючи техніку і різноманітні операції з фактичним (емпіричним) матеріалом; основне призначення методики дослідження - успішно розв'язати завдання дослідження та визначену мету; послідовність вирішення конкретного наукового чи практичного завдання; порядок застосування відповідних методів дослідження.	Для самостійної роботи: опрацювати навчальні матеріали, розміщені на електронному курсі e-Learn та підготувати відповіді на 10 запитань для самоконтролю	5

Тема	Години (лекції/ практичні)	Результати навчання	Завдання	Оцінювання
		Вміти: володіти методикою дослідження; застосовувати методи наукового дослідження; розуміти порядок застосування різноманітних методів наукового дослідження	Для виконання практичної роботи за власним уподобанням обрати тему дослідження та використовуючи теоретичні знання методики дослідження написати алгоритм використання методів дослідження для розкриття обраної теми	5
Тема 4. Технологія наукової діяльності	2/2	Знати: поняття технології наукової діяльності; правила наукової діяльності; особливості наукової діяльності, пов'язані з творчим характером її виконання; планування наукової діяльності; суб'єктивні фактори (<i>наукові інтереси та практичний досвід, оригінальність мислення та моральне задоволення</i>), що впливають на якість наукового дослідження; основні принципи раціональної організації наукової діяльності (<i>критичність, самоорганізація, колективність, творчий підхід тощо</i>); поняття наукового мислення.	Для самостійної роботи опрацювати тему в електронному курсі e-Learn та підготувати відповіді на запитання для самоконтролю.	5
		Вміти: демонструвати здатність застосовувати технологію наукової діяльності для проведення дослідницької та пошукової діяльності в сфері публічного управління та адміністрування; демонструвати здатність у складі робочої групи проводити прикладні дослідження в сфері публічного управління та адміністрування.	Для виконання практичної роботи підготувати індивідуальний план роботи над підготовкою бакалаврської кваліфікаційної роботи. Під час практичного заняття кожен представляє свій план роботи, а група оцінює і вказує на недоліки кожного плану роботи.	10
Тема 5. Структура наукового дослідження	2/3	Знати: структуру наукового дослідження, Положення про бакалаврську кваліфікаційну роботу в НУБіП України; етапи підготовки до проведення наукового дослідження (<i>обґрунтування наукової проблеми, формулювання теми дослідження, постановка мети і конкретних завдань, визначення об'єкта і предмета дослідження; накопичення необхідної для проведення дослідження</i>	Для самостійної роботи опрацювати тему в електронному курсі e-Learn та підготувати відповіді на запитання для самоконтролю.	5

Тема	Години (лекції/ практичні)	Результати навчання	Завдання	Оцінювання
		інформації з різних джерел і її аналіз та узагальнення; вибір системи методів проведення дослідження; опис процесу дослідження та його результатів; формулювання висновків дослідження та оцінка значимості одержаних результатів; публічний захист результатів дослідження); правила роботи з літературними та електронними джерелами інформації для наукового дослідження.		
		Вміти: здійснювати пошук та узагальнення інформації, робити висновки і формулювати рекомендації в межах своєї компетенції з метою розв'язання складних спеціалізованих завдань та практичних проблем у сфері публічного управління та адміністрування; бути критичним та самокритичним під час проведення наукових досліджень; вміти виокремлювати суспільно значимі проблеми та через застосування комплексу наукових методів дослідження виявляти шляхи вирішення цих проблем; застосовувати навички міжособистісної взаємодії під час роботи над науковими дослідженнями.	Підготувати доповідь та презентацію проекту власної бакалаврської кваліфікаційної роботи відповідно до етапів проведення наукового дослідження	10
Тема 6. Вимоги до кваліфікаційної бакалаврської роботи. Правила написання використаних джерел.	2/2	Знати та дотримуватися основних вимог до кваліфікаційної бакалаврської роботи (<i>повинна відображати реальний стан суспільних відносин; вирішувати актуальне завдання публічного управління та адміністрування; ґрунтуватися на застосуванні системного підходу до вирішення нагальної проблеми управління; містити практико-орієнтовані рекомендації для органів публічної влади</i>); знати та дотримуватися правил написання списку використаних джерел згідно Національного стандарту України ДСТУ 8302 : 2015 «Інформація та документація. Бібліографічне посилання. Загальні положення та правила складання»	Для самостійної роботи опрацювати тему в електронному курсі e-Learn та підготувати відповіді на запитання для самоконтролю. Опрацювати Національний стандарт України ДСТУ 8302 : 2015 «Інформація та документація. Бібліографічне посилання. Загальні положення та правила складання»	5
		Вміти: здійснювати пошук та узагальнення інформації, робити висновки і формулювати рекомендації в межах своєї компетенції; використовувати методи аналізу для оцінювання різних програм (<i>розвитку територій, розвитку різних сфер діяльності тощо</i>); правильно оформлювати список використаних джерел у науковому дослідженні.	Для практичної роботи підготувати список використаних джерел з 30 найменувань (відповідно до індивідуально обраної теми бакалаврської роботи)	10
Тема 7. Поняття	2/2	Знати: поняття академічної	Після	5

Тема	Години (лекції/ практичні)	Результати навчання	Завдання	Оцінювання
академічної добросесності, авторського права та плагіату		добросесності, Положення «Про академічну добросесність у НУБіП України», вимоги ст.42 (Академічна добросесність) Закону України «Про освіту» та ст.16 (Система забезпечення якості вищої освіти) Закону України «Про вищу освіту»; види порушення академічної добросесності (<i>академічний плагіат; само плагіат; фабрикація; фальсифікація; списування; обман; хабарництво; необ'єктивне оцінювання</i>); заходи щодо запобігання порушень академічної добросесності; відповідальність за порушення академічної добросесності; поняття плагіату та допустимий відсоток плагіату; поняття авторського права.	самостійного вивчення теми в електронному курсі e-Learn підготувати відповіді на питання самопідготовки. Опрацювати нормативно-правові акти, що регулюють питання академічної добросесності та авторського права.	
		Вміги: дотримуватися сукупності етичних принципів та визначених законом правил, якими мають керуватися учасники освітнього процесу з метою забезпечення довіри до результатів навчання та/або наукових досліджень.	Підготувати проект одного з підпунктів розділу першого бакалаврської кваліфікаційної роботи з огляду наукових доробок за темою дослідження (з дотриманням вимог академічної добросесності)	10
	15/15		Поточний модульний контроль	30
Всього за змістовний модуль 2				100
Всього за семестр				70
Іспит				30
Всього за курс				100

ПОЛІТИКА ОРГАНІЗАЦІЇ НАВЧАЛЬНОГО ПРОЦЕСУ ТА ОЦІНЮВАННЯ

Політика щодо організації навчального процесу:	організація навчального процесу при вивченні навчальної дисципліни «Основи наукових досліджень» здійснюється відповідно до Конституції України , Закону України «Про вищу освіту» , Положення про організацію освітнього процесу у НУБіП України , освітньо-професійної програми підготовки фахівців напряму 281 «Публічне управління та адміністрування» першого (бакалаврського) рівня вищої освіти та інших документів щодо організації освітнього та виховного процесу в НУБіП України .
Політика щодо відвідування:	відвідування занять є обов'язковими для видів діяльності, що передбачають формат F2F (Face To Face, очності). За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, міжнародне стажування, індивідуальний графік тощо) навчання може відбуватись Blended Learning (змішане) або Online Learning (дистанційне) на

	навчальній платформі Elearn, але з обов'язковим застосуванням дистанційних платформ Webex, Zoom чи Google Meet за погодженням із викладачкою курсу.
Політика щодо взаємодії під час занять у форматі F2F:	зберігати допустимий рівень тиші для роботи в аудиторії; активна участь під час обговорення в аудиторії, відкритість і готовність пізнавати нове, працелюбство, здатність аналізувати матеріал, мати власну точку зору і вміти її обґрунтувати, повага та толерантність до чужої думки; вміти визнавати хиби; панування я-висловлювань при озвучуванні своєї позиції під час аудиторних занять та ми-висловлювань при написанні наукових робіт, знайомство з першоджерелами, рекомендованою літературою, креативність та творчість у всіх видах діяльності. Під час проведення аудиторних занять дозволяється залишати аудиторію на короткий час за потреби і за дозволом викладачки, а також вживати безалкогольні напої.
Політика щодо взаємодії під час занять у форматі online:	відвідувати онлайн заняття згідно розкладу, приєднуватися до зустрічей вчасно, на аватарці фото студента/ки, нік – його ім'я та прізвище, дотримуватись «ввімкненої камери», «піднятої руки», «вимкнення мікрофона» (коли говорить викладач чи колега), вести спілкування у чаті відповідно до теми, задавати запитання по суті лекції чи практичного заняття, дотримуватись культури спілкування, коли звучить сигнал повітряної тривоги чи має місце вимкнення електроенергії застосовуємо алгоритм дій при сигналі “Повітряна тривога” або Тимчасового порядку дій
Політика щодо строків виконання робіт та їх перескладання:	до студентів, які порушують терміни виконання робіт (дедлайни зазначені у розділі «Карта навчальної роботи) без поважних причин, застосовуються штрафні бали (до «-1 балу» за прострочену роботу). Ліквідація заборгованостей із змістових модулів відбувається згідно попередньої домовленості між викладачкою та студентами, що засвідчується відповідним оголошенням на форумі https://elearn.nubip.edu.ua/course/view.php?id=100
Політика щодо академічної доброчесності:	порушення академічної доброчесності не толерується. Дотримання академічної доброчесності студентами та відповідальність за її порушення регулюються Положенням про академічну доброчесність у Національному університеті біоресурсів і природокористування України . Використання мобільних пристроїв під час групової роботи на практичних заняттях допускається лише з дозволу викладачки. Використання мобільних пристроїв під час виконання аудиторних контрольних робіт та екзаменів не допускається.

Оцінювання слухачів відбувається згідно Положення про екзамен та заліки у Національному університеті біоресурсів і природокористування України, затвердженого Вченою радою НУБіП України 26.04.2023 року, протокол № 10. Після проведення проміжних атестацій із змістових модулів і визначення їх рейтингових оцінок визначається рейтинг здобувача вищої освіти з навчальної роботи $R_{нр}$ (не більше 70 балів) за формулою:

$$0,7 \cdot (R^{(1)}_{зм} \cdot K^{(1)}_{зм} + \dots + R^{(n)}_{зм} \cdot K^{(n)}_{зм})$$

$$R_{\text{НР}} = \frac{\dots}{K_{\text{дис}}}, (1)$$

де $R^{(1)}_{\text{ЗМ}}, \dots, R^{(n)}_{\text{ЗМ}}$ – рейтингові оцінки із змістових модулів за 100-бальною шкалою;

n – кількість змістових модулів;

$K^{(1)}_{\text{ЗМ}}, \dots, K^{(n)}_{\text{ЗМ}}$ – кількість кредитів Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи (ЄКТС) (або годин), передбачених робочим навчальним планом для відповідного змістового модуля;

$K_{\text{дис}} = K^{(1)}_{\text{ЗМ}} + \dots + K^{(n)}_{\text{ЗМ}}$ – кількість кредитів ЄКТС (або годин), передбачених робочим навчальним планом для дисципліни у поточному семестрі.

Максимальний рейтинг слухача з навчальної роботи за двома змістовими модулями з дисципліни “Теорія державного управління” може складати:

$$R_{\text{НР}} = \frac{0,7 \cdot (100 \cdot 2 + 100 \cdot 2)}{4} = 70 \text{ балів} (2)$$

Для визначення рейтингу слухача із засвоєння дисципліни $R_{\text{дис}}$ (до 100 балів) одержаний рейтинг з атестації (до 30 балів) додається до рейтингу студента (слухача) з навчальної роботи $R_{\text{НР}}$ (до 70 балів): $R_{\text{дис}} = R_{\text{НР}} + R_{\text{ат}}$.

ШКАЛА ОЦІНЮВАННЯ СЛУХАЧІВ

Рейтинг здобувача вищої освіти, бали	Оцінка національна за результати складання екзаменів заліків	
	екзаменів	заліків
90-100	відмінно	зараховано
74-89	добре	
60-73	задовільно	
0-59	незадовільно	не зараховано

РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

ОСНОВНА:

1. Конституція України від 28.06.1996 р. URL: <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80>.
2. Електронний навчальний курс «Основи наукових досліджень» / автор Грищенко І. М. URL : <https://elearn.nubip.edu.ua/course/view.php?id=495>
3. Методичні рекомендації з підготовки та захисту бакалаврської кваліфікаційної роботи для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти за спеціальністю 281 «Публічне управління та адміністрування» галузі знань 28 «Публічне управління та адміністрування» / уклад. І.М. Грищенко. Київ, НУБіП України, 2022. 51 с.
4. Методичні рекомендації з організації та проведення навчальної практики (Публічне управління) для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти за спеціальністю 281 «Публічне управління та адміністрування» галузі знань 28 «Публічне управління та адміністрування» / уклад. І.М. Грищенко. Київ, НУБіП України, 2022. 29 с.
5. Положення про Порядок перевірки наукових, навчально-методичних, дисертаційних, магістерських, бакалаврських та інших робіт на наявність плагіату в НУБіП України URL : <https://nubip.edu.ua/node/12654>
6. Положення про екзамени та заліки в Національному університеті біоресурсів і природокористування України. URL : https://nubip.edu.ua/sites/default/files/u284/polozh_ekzameni_zaliki_z_dopovnennya_m_2023_na_sayt.pdf
7. Порядок визнання результатів навчання здобувачів вищої освіти, здобутих шляхом неформальної та/ або інформальної освіти, у Національному університеті біоресурсів і природокористування України. URL : https://nubip.edu.ua/sites/default/files/u284/poryadok_pro_neformalnu_osvitu_ostatoc_hniyu.pdf
8. Положення про бакалаврську кваліфікаційну роботу у національному університеті біоресурсів і природокористування України. URL : https://nubip.edu.ua/sites/default/files/u284/polozhennya_bakalavrsku_kvalifikaciynu_robotu_2021.pdf
9. Положення про академічну доброчесність у Національному університеті біоресурсів і природокористування України : затверджене рішенням Вченої ради НУБіП України, протокол № 7 від 28.02.2018. URL : <https://nubip.edu.ua/node/12654>
10. Про авторське право і суміжні права : Закон України № 3792-XII від 23.12.1993. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3792-12#Text> (дата звернення 01.06.2023)
11. Про затвердження Порядку скасування рішення про присудження ступеня вищої освіти та присвоєння відповідної кваліфікації : Постанова Кабінету Міністрів України від 26.08.2021 № 897. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/897-2021-%D0%BF#n8> (дата звернення 01.06.2023).

12. Про вищу освіту : Закон України. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1556-18#n1169> (дата звернення 01.06.2023)

13. Державні стандарти: ДСТУ 3017:2015, СОУ 18.1-02477019-15:2015, ДСТУ ГОСТ 7.84:2008, ДСТУ ГОСТ 7.1:2006.

ДОДАТКОВА:

1. Грищенко І.М. Роль Національного університету біоресурсів і природокористування України у реалізації Плану відновлення України. *Продовольча та екологічна безпека в умовах війни та повоєнної відбудови: виклики для України та світу* : матеріали Міжнар. наук.-практ. конф., присвяченої 125-річчю НУБіП України, секція 1: Біоекономіка і соціальні виклики у формуванні продовольчої безпеки та якості життя (м. Київ, 25 трав. 2023 р.). Київ, 2023. 382 с. С. 101-104.

2. Грищенко І.М., Максимова А.І. Аналіз теорій походження держав. Theory and practice of modern science: collection of scientific papers «SCIENTIA» with Proceedings of the III International Scientific and Theoretical Conference (Vol. 1), April 1, 2022. Kraków, Republic of Poland: European Scientific Platform. P. 29-31. URL : <https://ojs.ukrlogos.in.ua/index.php/scientia/article/view/18855> Збірник знаходиться у відкритому доступі: <https://ojs.ukrlogos.in.ua/index.php/scientia/issue/view/01.04.2022>

3. Грищенко І.М., Кіку Я. М. Актуальні питання публічного управління та адміністрування в умовах війни в Україні. Theory and practice of modern science: collection of scientific papers «SCIENTIA» with Proceedings of the III International Scientific and Theoretical Conference (Vol. 1), April 1, 2022. Kraków, Republic of Poland: European Scientific Platform. P. 27-29. URL : <https://ojs.ukrlogos.in.ua/index.php/scientia/article/view/18854>
URL : <https://doi.org/10.36074/scientia-01.04.2022>

4. Практикум з публічного управління та адміністрування : збірник навч. кейсів для професійної підготовки та підвищення кваліфікації фахівців за спеціальністю «Публічне управління та адміністрування» / авт. кол. Н. Алюшина, Ж. Кравченко, І. Грищенко, Н. Наулік, Я. Турунен, С. Хаджирадева (заг. ред.) та ін. Київ, Українська школа управління, 2022. 160 с.

5. Грищенко І., Олійник В. Забезпечення рівних можливостей представництва жінок на вищих рівнях прийняття політичних рішень. *Збірник наукових праць Національної академії державного управління при Президентові України*. Спецвипуск. 2020. С. 85–90. DOI 10.36.030/2664-3618-2020-si-85-90. URL: <https://zbirnyk-nadu.academy.gov.ua>
<http://academy.gov.ua/pages/dop/198/files/8cb46968-8c1b-41ab-871e-1c220e096705.pdf>

6. Gryshchenko, Iryna M., Denysova, Alina V., Ovsianikova, Olga O., Buha, Hanna S., Kiselyova, Elena I. (2021). Means for control over the activities of public authorities by Civic Democratic Institutions: the conceptual framework analysis. *Cuestiones Politicas*, 39(69), 796-813. <https://doi.org/10.46398/cuestpol.3969.49>
<https://produccioncientificaluz.org/index.php/cuestiones/article/view/36329>

7. Gryshchenko, Iryna M., Kruhlov, V., Lypchuk, O., Lomaka, I., Kobets, Y. (2022). Infrastructural Development of Smart Cities as the Background of Digital

Transformation of Territorial Units. *Cuestiones Politicas*, Vol. 40, № 73(2022), 233-250. URL:

<https://produccioncientificaluz.org/index.php/cuestiones/article/view/38394/42575>

DOI: <https://doi.org/10.46398/cuestpol.4073.11>

8. Gryshchenko, I., Bondar, Y., Serohina, S., Bodrova, I., & Stohova, O. (2022). Building the capacity of territorial communities by revealing their latent potential. *Amazonia Investiga*, 11(53), 45-58. <https://doi.org/10.34069/AI/2022.53.05.5>

ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ:

1. Верховна Рада України - <http://rada.gov.ua/>
2. Кабінет Міністрів України - <http://www.kmu.gov.ua>
3. Ліга:Закон – всеукраїнський правовий портал - ligazakon.ua
4. Національна бібліотека України імені В.І. Вернадського - <http://nbuv.gov.ua/>
5. Національна парламентська Бібліотека України - nplu.org